

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบัน มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงอนาคตที่จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ทั้งภายใน และภายนอกประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังจะเห็นได้จากระบบข้อมูลข่าวสารที่ผันแปรไปอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงปัจจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของประชาชนมากขึ้น (บรรจง ชูสกุลชาติ, 2532)

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในวงการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น การทหาร การค้า วิศวกรรม การแพทย์ ตลอดจนวงการการศึกษาเพื่อได้งานเหล่านี้มีประสิทธิภาพ ประหยัด และมีประสิทธิผลสูง (ก่อ สวัสดิทานิชย์, 2517)

คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่เข้ามามีบทบาท และมีอิทธิพลต่อสังคมในการเปลี่ยนวิถีชีวิต มาตรฐานการครองชีพมากขึ้น (ทักษิณา สนวนานนท์, 2529) จนกล่าวกันว่า การพัฒนาประเทศจะขาดคอมพิวเตอร์ไม่ได้ (ศรีศักดิ์ จามรมาน, 2528) ทั้งนี้เพราะคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เพื่อเสริมประสิทธิภาพการทำงานของมนุษย์เพื่อเป็นอุปกรณ์เสริมสมองของมนุษย์และช่วยในการค้นหา ตรวจสอบ คำนวณประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว (นิพนธ์ ศุขปริศติ, 2532)

ยุคแรกของการผลิตคอมพิวเตอร์ขึ้นใช้นั้น คอมพิวเตอร์มีขนาดใหญ่และราคาแพงจึงอยู่ในวงจำกัดเฉพาะวงการธุรกิจ ต่อมาเมื่อคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจึงมีขนาดเล็กลงราคาก็ถูกอีกทั้งมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและใช้ง่าย คอมพิวเตอร์จึงมีผลกระทบต่อธุรกิจ อุตสาหกรรม และอื่น ๆ ทั้งในแง่ส่วนรวมและส่วนบุคคล ทำให้คอมพิวเตอร์กลายเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดที่องค์กร หน่วยงานใด ๆ จะขาดเสียมิได้ (ทักษิณา สนวนานนท์, 2529; ผดุง อารยะวิญญู, 2527) จึงมีผู้กล่าวว่านับตั้งแต่มนุษย์เริ่มพัฒนาตัวเองจนถึงใหญ่อยู่ในทุกวันนี้ ไม่มีพัฒนาการในด้านใดที่จะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วเท่ากับการพัฒนาการของคอมพิวเตอร์ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2528) ทำให้คอมพิวเตอร์เพิ่มบทบาทของตัวเอง และต่อการเรียนรู้วิทยาการแขนงต่าง ๆ มากขึ้น โดยถูกนำมาประยุกต์ใช้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ

และงานหลายอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชมรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530) คอมพิวเตอร์จึงเข้ามามีบทบาทในวงการศึกษานำไปพัฒนาการศึกษา การเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพ (ฮีน กัวร์วอร์ธ, 2531; Kemp and Dayton, 1985) การที่คอมพิวเตอร์เกี่ยวข้องกับ การศึกษาอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน เพราะความสามารถของคอมพิวเตอร์ที่บันทึก วิเคราะห์ ตอบสนอง (วารินทร์ รัตมีพรหม, 2531) และค้นหาข้อมูล ได้ดีกว่าสื่ออื่นโดยกเว้นมนุษย์ (นิพนธ์ สุขปรีดี, 2532) จึงมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ เนื่องจากสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป สถาบันการศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถาบันให้สอดคล้อง กับความเป็นไปของสังคม และมีแนวโน้มว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) สูงขึ้น (อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2530)

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานด้านการศึกษา มีหลายลักษณะ คือ คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหาร (Administrative Use) คือ การใช้คอมพิวเตอร์ในการทำบัญชีประเภทต่าง ๆ จัดทำระบบข้อมูลของอาจารย์ พนักงานและนักศึกษา จัดทำตารางสอน จัดระบบควบคุมและตรวจสอบทรัพย์สิน คำนวณคะแนน และจัดทำระบบลงทะเบียน เป็นต้น

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer - Assisted Instruction) คือ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน เพราะคอมพิวเตอร์มีความสามารถตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไป ซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรง และให้การประเมินผลการตอบสนอง โดยมีรูปแบบที่แบ่งตามสภาพการใช้งานและ บทเรียนเป็นประเภทต่าง ๆ คือ เพื่อการปฏิบัติและฝึกหัด (Drills and Practices) เพื่อการทบทวนการเรียน (Tutorial Instruction) เพื่อใช้ในสถานการณ์จำลอง (Simulation) เพื่อใช้ในเกมการเรียนการสอน (Instructional Games) เพื่อการทดสอบ (Tests) เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมให้แก้ปัญหา (Problem - Solving Environment) เป็นบทเรียนไอซีเอไอ (ICAI-Intelligent Computer - Assisted Instruction) และใช้ควบคุมวีดิทัศน์ (Computer - Controlled Video) (นิพนธ์ จงตระกูล, 2532; กิดานันท์ มลิทอง, 2531; ครรชิต มาลัยวงศ์, 2526; Brown & Couleagnes, 1985)

คอมพิวเตอร์จัดการสอน (Computer - Managed Instruction) คือ การใช้คอมพิวเตอร์จัดการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถและตามถนัดของตน และอาจใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับสื่อประเภทอื่น

บางสถานศึกษาใช้คอมพิวเตอร์เพื่องานวิจัย คือเป็นเครื่องมือสำหรับให้อาจารย์และนักศึกษาใช้สำหรับแก้ปัญหาหรือหาค่าสถิติ (นิพนธ์ จงตระกูล, 2532; กิดานันท์ มลิทอง,

2531; ครรชิต มาลัยวงศ์, 2526; Abessi & Trollip, 1985; Brown & Coulleagnes, 1985; Kemp & Dayton, 1985; Cobern & Other, 1982)

การที่คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมการนำนวัตกรรมเข้ามา ความเจริญอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาอย่างจริงจัง ทำให้ต้องเปิดสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ หรือวิชาที่นำคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์ใช้ในสถาบันต่าง ๆ ทั้งระดับมัธยมจนถึงอุดมศึกษาตามนโยบายของรัฐ คือ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) รัฐมีนโยบายพัฒนาคุณภาพทางด้านศึกษาปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรอาชีวศึกษา และการฝึกหัดครูให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐได้กำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ลดผลผลิตกำลังคนในบางประเภทและบางสาขาวิชาที่เกินความต้องการและเพิ่มการผลิตกำลังคนในระดับ ประเภท และสาขาวิชาที่ขาดแคลนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (สุทธศรี วงษ์สมาน, 2528)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงสนองนโยบายของรัฐในการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร การสนับสนุน การพัฒนาการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมีประสิทธิภาพทางการศึกษาซึ่งมีมาตรการและวิธีดำเนินการ คือจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานโดยมีศูนย์สารสนเทศของกระทรวง คณะกรรมการบริหารและควบคุมดูแลเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถรวมทั้งเร่งรัดการดำเนินงาน และประสานงานด้านข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นเอกภาพและเป็นปัจจุบัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2530)

การศึกษาด้านคอมพิวเตอร์สำหรับเมืองไทยจึงมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ หลายสถาบันจึงตื่นตัวมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น (สุเมธ วัชรชัยสุรพล, 2533) เพราะเชื่อว่าปัจจุบันและอนาคตประเทศไทยต้องการบุคลากรด้านนี้มาก ซึ่งในระดับมัธยมศึกษาเน้นเปิดเป็นวิชาเลือก โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ นำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับวิชาชีพที่สูงกว่านี้ คือ ระดับอุดมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา มีทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้เป็นหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศาสตร์ และวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ (ทักษิณาสวนานนท์, 2530)

เนื่องด้วยการศึกษาวิชาชีพเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ความสามารถสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและ วงการอุตสาหกรรม รวมทั้งนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ดังนั้นการจัดการศึกษาวิชาชีพหรือการอาชีวศึกษาจึงได้ถูกกำหนดขึ้น เป็นการมุ่งส่งเสริมการผลิตแรงงานให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของกระทรวงศึกษาธิการ, 2527; หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค, 2527)

ด้วยเหตุที่การศึกษาวิชาชีพมีความจำเป็น เพราะการศึกษาทำให้คนมีรายได้สูงขึ้น มีความสามารถแก้ปัญหา และนำการศึกษานั้นไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ แต่ถ้าการศึกษานั้นไม่เหมาะสมก็ไม่สามารถเพิ่มรายได้ ไม่ช่วยในการแก้ปัญหา หรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ (ธนู แสงวงศ์, 2528) ความสำคัญดังกล่าว ในฐานะที่กรมอาชีวศึกษาเป็นส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบจัดการศึกษาด้านวิชาชีพได้กำหนด ให้มีการเรียนการสอน หลักสูตรประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ณิชยกรรม เกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรม และคหกรรม (กรมอาชีวศึกษา, 2533) โดยมีจุดมุ่งหมายในการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ประสบการณ์ในวิชาชีพ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริงตามความสามารถ และความสำคัญของแต่ละบุคคล (กิตติพงษ์ นนวัฒน์ ณ อยุธยา, 2530) กรมอาชีวศึกษาเล็งเห็นความสำคัญเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเห็นความต้องการของตลาดแรงงาน จึงเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรคอมพิวเตอร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ในปีการศึกษา 2527 และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรในปีการศึกษา 2533 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ สังคม ตลาดแรงงาน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2533) นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการอาชีวศึกษาฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 กรมอาชีวศึกษาได้วางนโยบายสนองต่อสภาพความต้องการของสังคม และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานโดยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร ครูประจำการ ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2533)

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 กรมอาชีวศึกษาได้ปรับทิศทางการอาชีวศึกษาให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มุ่งให้การศึกษอาบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่เหมาะสมกับลักษณะอาชีพต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบอาชีพ รวมทั้งพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพของตน ทำให้ผู้ศึกษามีความรู้ทักษะประสบการณ์ทำงานด้านวิชาชีพคอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่ากรมอาชีวศึกษาจะปรับปรุงและพัฒนาการสอน และการนำ

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไปใช้ในสถานศึกษา แต่ก็ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ (กองแผนงาน, 2533)

บทบาทของการใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษาขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากมีผู้สังเกตเห็นประโยชน์ของการใช้คอมพิวเตอร์ทางด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และช่วยสอน โดยเฉพาะการที่คอมพิวเตอร์มีการโต้ตอบได้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน สามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ในทันที ซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรงได้ดี ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และคงที่ รวมทั้งสอนได้แม้ในที่ห่างไกล (กอบกุล สรรพกิจงาน, 2533; O'Neil and Pais, 1983) และช่วยกันในการประเมินผลวิเคราะห์ผลลัพธ์จากข้อมูลที่ยังตรงเก็บข้อมูลได้มากและไม่ล้าสมัย คือจำข้อมูลได้ ทั้งตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ (Symbol) (Kulik, 1983) นอกจากคอมพิวเตอร์จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้นแล้วยังช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอน ช่วยประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายและเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล คือยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนตามเอ็กตภาพ (ทักษิณา สวานานนท์, 2530; วารินทร์ รัศมีพรหม, 2531; Flower, 1981; Merritt, 1982)

ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษาเพื่อการบริหาร ผู้บริหารต่างก็ยอมรับว่าคอมพิวเตอร์มีประโยชน์มากที่ช่วยตัดสินใจและทำงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดการทำงานของครู อาจารย์ ในด้านอาคาร สถานที่ การเงิน อุปกรณ์ และใช้ในการให้คำปรึกษา แนะนำอาชีพอีกด้วย (Martin, 1979)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคอมพิวเตอร์จะมีประโยชน์มาก แต่ก็มีข้อจำกัดในการนำไปใช้หลายประเด็น เช่น ปัญหาด้านความคิดทางการศึกษา (สนั่น ปัทมทิน, 2526) ปัญหาด้านโปรแกรม ด้านบุคลากร ด้านเศรษฐกิจและการลงทุน เช่น เกิดจากการใช้โดยไม่ประเมินความคุ้มค่า การไม่มีนโยบายที่แน่นอน จึงเกิดการสูญเปล่าและไม่ประหยัด การใช้งานไม่เต็มที่ เช่น ใช้แทนงานพิมพ์ดีดแทนงานเก็บระบบข้อมูลบริหาร (กิตติพงษ์ นนม้วน ณ อยุธยา, 2530) รวมถึงปัญหาการบำรุงรักษาและแก้ไขเมื่อเกิดการขัดข้องเพราะต้องใช้งบประมาณสูง ส่วนข้อจำกัดด้านการเรียนการสอน คือ การออกแบบ การผลิตโปรแกรม การสอนยังล่าช้า ต้องใช้เวลามากในการออกแบบ และ ต้องมีทักษะในการออกแบบอย่างดี การขาดแคลนวัสดุการสอนที่มีคุณภาพและ ต้องมีทักษะในการออกแบบโปรแกรม และโปรแกรมการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ยี่ห้อหนึ่ง อาจใช้กับคอมพิวเตอร์ยี่ห้อหนึ่งไม่ได้ การที่อุปกรณ์ที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ราคาสูงทำให้ไม่เพียงพอ และขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญคอยช่วยเหลือ อีกประการหนึ่งคือคอมพิวเตอร์ไม่มีความเป็นกันเอง ผู้เรียนไม่ค่อยได้พบปะกัน ไม่มีโอกาส

อภิปรายซักถามปัญหา และคอมพิวเตอร์ไม่มีความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ แต่ทำงานตามโปรแกรม และหากใช้คอมพิวเตอร์นาน ๆ อาจเกิดความเครียด (นิตยา กาญจนวรรณ, 2526; ครรชิต มาลัยวงศ์, 2528; กิตติพงษ์ พนมวัน ณ อยุธยา, 2530)

จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีถูกประยุกต์เข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตมากขึ้น คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่เสริมประสิทธิภาพการทำงาน จึงจำเป็นต้องศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อประยุกต์ใช้ในสถาบัน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาวิชาชีพ หรือการอาชีวศึกษาได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการผลิตแรงงานให้ทันต่อเทคโนโลยี กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งจัดการศึกษาวิชาชีพ มีสถานศึกษาทั่วประเทศที่ผลิตแรงงานตามความต้องการของสังคม และตลาดแรงงาน รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้ทันกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป สถานศึกษา ผู้บริหาร ผู้สอน และ นักศึกษาจึงมีความต้องการการใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษาในสถานศึกษา การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการอย่างละเอียดถูกต้องจะเป็นแนวทางวางแผนดำเนินงานการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันได้อย่างคุ้มค่าและตรงตามความต้องการเพราะการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานศึกษาต้องใช้งบประมาณมากทั้งระบบ สถานที่ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้มีประโยชน์มากที่สุด

ดังนั้น การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จึงเป็นประเด็นที่สำคัญ และมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของผู้บริหาร และอาจารย์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
3. เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของผู้บริหาร และอาจารย์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. สถานการณ์ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นอย่างไร
2. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของผู้บริหาร และผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นอย่างไร
3. ความต้องการเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของผู้บริหาร และผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่ใช้ในการวิจัยคือสถานศึกษาในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กองการศึกษาเพื่ออาชีพ และกองวิทยาลัยเกษตรกรรม แยกตามประเภทสถานศึกษา และเขตการศึกษา จำนวน 200 สถานศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ
 - 2.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าสาขาคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ผู้อำนวยการ	203	คน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	802	คน
หัวหน้าคณะ และสาขาวิชา	50	คน
รวม	1055	คน
 - 2.2 กลุ่มผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์	104	คน
------------------------------	-----	----

 (ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมอาชีวศึกษา, 2534; แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น)
3. คอมพิวเตอร์ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง คอมพิวเตอร์ประเภทไมโครคอมพิวเตอร์
4. สภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอน อุปกรณ์ วัสดุ หลักสูตร บุคลากร และวิธีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา
5. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการด้านการเรียนการสอน อุปกรณ์ วัสดุ หลักสูตร บุคลากร และวิธีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

6. ปัญหา หมายถึง ปัญหาด้านการเรียนการสอน อุปกรณ์ วัสดุ หลักสูตร บุคลากร ในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

คำจำกัดความของการวิจัย

1. การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา หมายถึง การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ เพื่องานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งครอบคลุมในเรื่อง การสอนวิชาคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อบริหารในสถานศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์จัดการเรียนการสอน และ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2. สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา คือ สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กองการศึกษาเพื่ออาชีพ และกองวิทยาลัยเกษตรกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เห็นภาพรวมของสถานการณ์การใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

2. เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

3. เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน และสภาพปัจจุบันของสังคม